

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ചതുർനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുർനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമഃ സീതാം ചിത്രകൂടശോഭാമദർശയത്

ദീർഘകാലോഷിതസ്തസ്മിൻ
ഗിരൗ ഗിരിവരപ്രിയഃ |
വൈദേഹ്യാഃ പ്രിയമാകാക്ഷൻ
സ്വം ച ചിത്തം വിലോഭയൻ || 2.94.1 ||

അഥ ദാശരഥിശ്ചിത്രം
ചിത്രകൂടമദർശയത് |
ഭാർയാമമരസങ്കാശഃ
ശചീമിവ പുരന്ദരഃ || 2.94.2 ||

ന രാജ്യഭ്രംശനം ഭദ്രേ
ന സുഹൃദ്ഭിർവിനാഭവഃ |
മനോ മേ ബാധതേ ദൃഷ്ട്വാ
രമണീയമിമം ഗിരിം || 2.94.3 ||

പശ്യേമമചലം ഭദ്രേ
നാനാദ്വിജഗണായുതം |
ശിവരൈഃ ഖമിവോദ്വിന്ദൈ -
ർധാതുമദ്ഭിർവിഭൂഷിതം || 2.94.4 ||

കേചിദ് രജതസങ്കാശാഃ
 കേചിത് ക്ഷതജസന്നിദാഃ |
 പീതമാഞ്ജിഷ്ടവർണാശ്ച
 കേചിൻമണിവരപ്രഭാഃ || 2.94.5 ||

പുഷ്പാർകകേതകാദാശ്ച
 കേചിജ്ജ്യാതീരസപ്രഭാഃ |
 വിരാജന്ത്യേചലേന്ദ്രസ്യ
 ദേശാ ധാതുവിഭൂഷിതാഃ || 2.94.6 ||

നാനാമൃഗഗണൈർദ്വീപി -
 തരക്ഷ്യക്ഷഗണൈർവൃതഃ |
 അദുഷ്ടൈർഭാത്യയം ശൈലോ
 ബഹുപക്ഷിസമാകുലഃ || 2.94.7 ||

ആമ്രജംബ്യസനൈർലോധ്രൈഃ
 പ്രിയാലൈഃ പനസൈർധവൈഃ |
 അങ്കോലൈർഭവൃതിനിശൈ -
 ര്ബിത്വതിന്ദുകവേണുഭിഃ || 2.94.8 ||

കാശൂർയാരിഷ്ടവരണൈ -
 ര്മധുകൈസ്തിലകൈരപി |
 ബദർയാമലകൈർനീപൈ -
 ര്വേത്രധൻവനബീജകൈഃ || 2.94.9 ||

പുഷ്പവദ്ഭിഃ ഫലോപേതൈ -
 ശ്രായാവദ്ഭിർമനോരമൈഃ |
 ഏവമാദിഭിരാകീർണഃ
 ശ്രിയം പുഷ്യത്യയം ഗിരിഃ || 2.94.10 ||

ശൈലപ്രസ്ഥേഷു രമ്യേഷു
 പശ്യമാൻ കാമഹർഷണാൻ |
 കിന്നരാൻ ദ്വന്ദ്വശോ ഭദ്രേ
 രമമാണാൻ മനസിനഃ || 2.94.11 ||

ശാവാവസക്താൻ ഖഡ്ഗാംശ്ച
 പ്രവരാൺയംബരാണി ച |
 പശ്യ വിദ്യാധരസ്ത്രീണാം
 ക്രീഡോദ്ദേശാൻ മനോരമാൻ || 2.94.12 ||

ജലപ്രപാതൈരുദ്ഭേദൈഃ -
 ര്നിഷ്ടന്ദൈശ്ച ക്വചിത് ക്വചിത് |
 സ്രവദ്ഭിർഭാത്യയം ശൈലഃ
 സ്രവൻമദ ഇവ ദ്വിപഃ || 2.94.13 ||

ഗുഹാസമീരണോ ഗന്ധാൻ
 നാനാപുഷ്പഭവാൻ ബഹൂൻ |
 ഘ്രാണതർപണമഭ്യത്യ
 കം നരം ന പ്രഹർഷയേത് || 2.94.14 ||

യദീഹ ശരഭോഽനേകാ -
 സ്ത്വയാ സാർധമനിന്ദിതേ |
 ലക്ഷ്മണേന ച വത്സ്യാമി
 ന മാം ശോകഃ പ്രധർഷതി || 2.94.15 ||

ബഹുപുഷ്പഫലേ രമ്യേ
 നാനാദ്വിജഗണായുതേ |
 വിചിത്രശിഖരേ ഹൃസ്തിൻ
 രതവാനസ്തി ഭാമിനി || 2.94.16 ||

അനേന വനവാസേന
 മമ പ്രാപ്തം ഫലദ്വയം |
 പിതൃശ്ചാനുൺയതാ ധർമ്മേ
 ഭരതസ്യ പ്രിയം തഥാ || 2.94.17 ||

വൈദേഹി രമസേ കച്ചി -
 ചിത്രകൂടേ മയാ സഹ |
 പശ്യന്തി വിവിധാൻ ഭാവാൻ
 മനോവാക്കായസമ്മതാൻ || 2.94.18 ||

ഇദമേവാമൃതം പ്രാഹു
 രാജ്ഞി രാജർഷയഃ പരേ |
 വനവാസം ഭവാർത്ഥായ
 പ്രേത്യ മേ പ്രപിതാമഹാഃ || 2.94.19 ||

ശിലാഃ ശൈലസ്യ ശോഭനേ
 വിശാലാഃ ശതശ്യാഭിതഃ |
 ബഹുലാ ബഹുലൈർവർണൈ -
 ര്നീലപീതസിതാരുണൈഃ || 2.94.20 ||

നിശി ഭാന്ത്യചലേന്ദ്രസ്യ
 ഹുതാശനശിഖാ ഇവ |
 ഓഷധ്യഃ സ്വപ്രഭാലക്ഷ്യാ
 ഭ്രാജമാനാഃ സഹസ്രശഃ || 2.94.21 ||

കേചിത് ക്ഷയനിദാ ദേശാഃ
 കേചിദുദ്യാനസന്നിദാഃ |
 കേചിദേകശിലാ ഭാന്തി
 പർവതസ്യാസ്യ ഭാമിനി || 2.94.22 ||

ഭിന്ത്യേവ വസുധാം ഭാതി
 ചിത്രകൂടഃ സമുത്ഥിതഃ |
 ചിത്രകൂടസ്യ കൂടോഽയം
 ദൃശ്യതേ സർവതഃ ശുഭഃ || 2.94.23 ||

കുഷ്മന്ധഗരപുന്നാഗ -
 ഭൂർജപത്രോത്തരച്ഛദാൻ |
 കാമിനാം സ്യാസ്തരാൻ പശ്യ
 കുശേശയദലായുതാൻ || 2.94.24 ||

മൃദിതാശ്ചാപവിദ്ധാശ്ച
 ദൃശ്യന്തേ കമലസ്രജഃ |
 കാമിഭിർവനിതേ പശ്യ
 ഫലാനി വിവിധാനി ച || 2.94.25 ||

വസ്യൗകസാരാം നലിനീ -
 മതീത്യൈവോത്തരാൻ കുരുൻ |
 പർവതശ്ചിത്രകൂടോഽസൗ
 ബഹുമൂലഫലോദകഃ || 2.94.26 ||

ഇമം തു കാലം വനിതേ വിജൃഹിവാം -
 സ്ത്വയാ ച സീതേ സഹ ലക്ഷ്മണേന ച |
 രതിം പ്രപത്സ്യേ കുലധർമവർധിനീം
 സതാം പഥി സ്വൈർനിയമൈഃ പരൈഃ സ്ഥിതഃ || 2.94.27 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ ചതുർനവതിതമഃ സർഗഃ ||